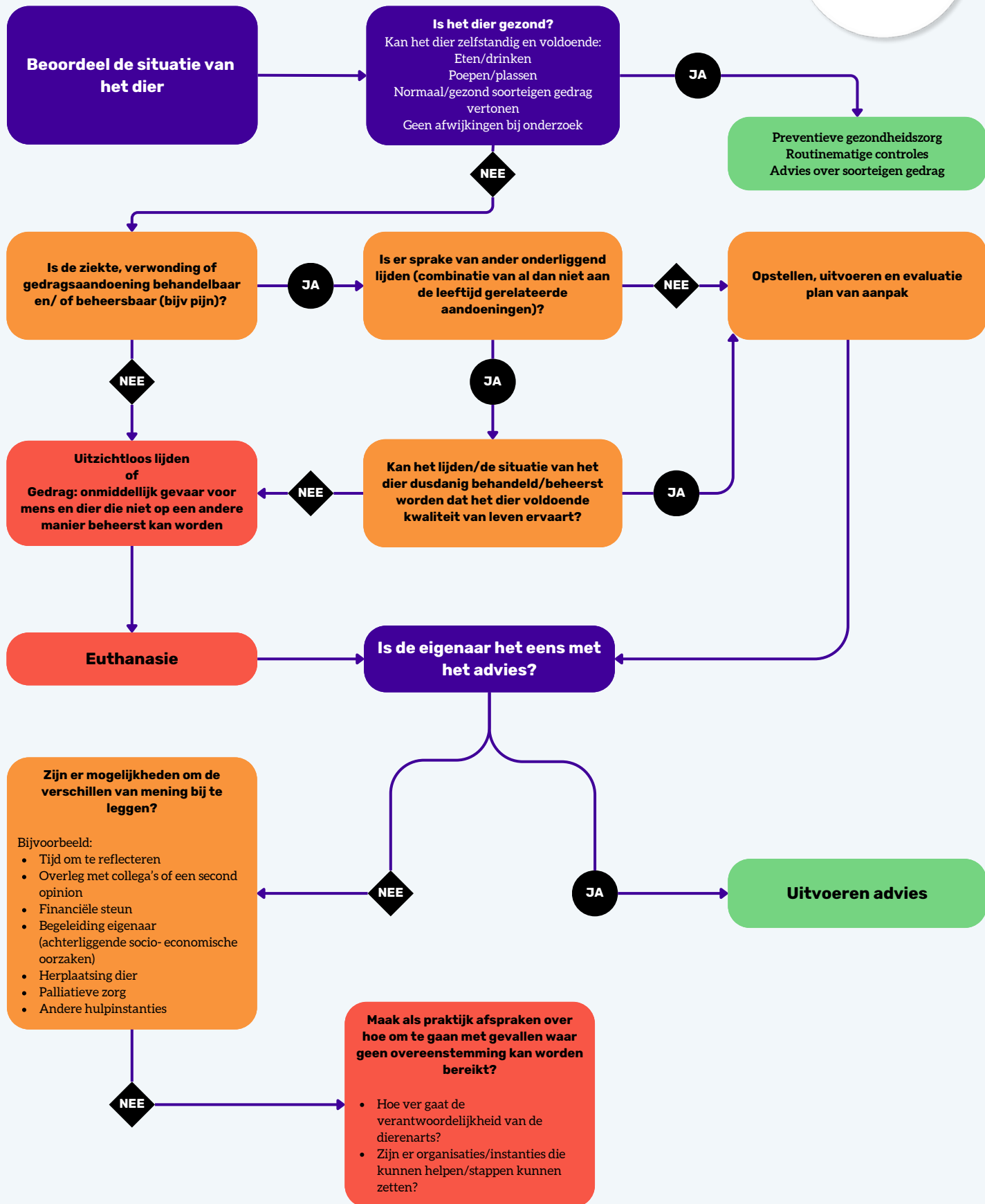

BESLISONDERSTEUNER EUTHANASIE

Op pagina 2 staat een toelichting op deze beslisondersteuner

Algemene toelichting

Wanneer vragen rondom het levenseinde van een dier op tafel komen is het wenselijk tot een zorgvuldige afweging te komen. Het gedegen wegen van de verschillende belangen in het besluitvormingsproces speelt daarbij een centrale rol. Een beslisondersteuner kan het besluitvormingsproces faciliteren. De beslisondersteuner geeft dierenartsen steun bij het onderbouwen van een besluit en maakt de afwegingen transparant.

Wettelijk kader

Het doden van gezelschapsdieren is via art.1.10 van het Besluit houders van dieren wettelijk ingekaderd. Het doden van deze dieren is alleen toegestaan als:

- Een dier wordt gedood ter beëindiging of voorkoming van onmiddellijk gevaar voor mens of dier;
- Een dierenarts heeft vastgesteld dat doden in het belang van het dier is;
- Dat doden bij of krachtens enig wettelijk voorschrift of ingevolge een EU-verordening is voorgeschreven;
- Een dier wordt gedood ter beëindiging van ondraaglijk lijden van het dier;
- Een dier wordt gedood vanwege niet te corrigeren gevaarlijke gedragskenmerken.

Op specifieke punten in de beslisondersteuner moet de dierenarts samen met de diereigenaar een inschatting maken van de toestand van het dier. Het gaat om punten als:

Normaal/gezond soorteigen gedrag

Niet iedereen weet welk gedrag onderdeel is van het soorteigen, natuurlijk gedrag van een dier. Communicatie over "wat is normaal en wat niet" speelt een rol in het verwachtingsmanagement en kan problemen voorkomen of oplossen.

Ziekte die behandelbaar en/of beheersbaar is

Een complexe behandeling is niet altijd de beste oplossing voor een dier. Soms is dit voor het dier enorm stressvol of belastend. Weegt zo'n behandeling dan wel op tegen het verwachte resultaat? Het kan helpen om hierover met collega's te praten en bijvoorbeeld bestaande behandelprotocollen te gebruiken. Dit kan helpen om uit moeilijke situaties te komen en respectvol met elkaar om te blijven gaan.

Combinatie van aandoeningen die al dan niet aan de leeftijd gerelateerd zijn en omstandigheden met invloed op het dier (situatie van het dier).

Een dier kan een combinatie van aandoeningen vertonen, bijvoorbeeld bij het ouder worden. Een individuele aandoening kan op zich goed behandelbaar zijn. Maar een combinatie van aandoeningen, met bijbehorende complexere behandelingen, kan ervoor zorgen dat de kwaliteit van leven toch ondermaats worden.

Soms zijn er omstandigheden in de leefomgeving van een dier die maken dat euthanasie overwogen wordt. Bijvoorbeeld een heel oud dier waarvoor de eigenaar niet meer voldoende kan zorgen. Hoe weeg jij de potentieel resterende levenstijd van dit dier af tegen de mogelijke stress die een herplaatsing zou veroorzaken? En neem je ook het welzijn van de eigenaar mee in jouw overwegingen, of juist niet?

Uitzichtloos lijden

Een dier zelf kan niet expliciet uiten of het zijn leven als uitzichtloos ervaart. Dierenarts en diereigenaar moeten dit samen bepalen. Vanuit menselijk perspectief is lijden uitzichtloos als de ziekte of aandoening niet te genezen is en de symptomen ook niet zodanig te verzachten zijn dat het dier een dierwaardig leven kan lijden. Bespreek bijvoorbeeld met de diereigenaar, wat volgens hun inschatting zorgt voor een goede kwaliteit van leven voor het dier. Maar stel ook praktische vragen zoals: wegen de bijwerkingen/stress van de behandeling op tegen het verwachte resultaat? Voor een objectieve beoordeling van bijvoorbeeld pijn bestaan diverse hulpmiddelen. zoals:

[Glasgow Composite Measure Pain Scale](#)

[Glasgow Feline Composite Measure Pain Scale](#)

Ook gebruiken veel dierenartsen een dagboekje waarin de eigenaar symptomen van pijn, misselijkheid of andere klachten bijhoudt.

Palliatieve zorg

Palliatieve zorg kan waardevol zijn, bijvoorbeeld als er onenigheid bestaat tussen eigenaar en dierenarts over de noodzaak van euthanasie. Uiteraard mag een dier dan niet onnodig lijden. Palliatieve zorg omvat pijnmanagement, comfortmaatregelen en emotionele steun, met de nadruk op het maximaliseren van de levenskwaliteit tijdens het resterende leven van het dier.

Professionele standaarden kunnen daar mogelijk bij helpen.

Instanties voor financiële hulp

De kosten voor veterinaire zorg kunnen een (achterliggende) reden zijn voor een verzoek om euthanasie. Het kan helpen diereigenaren te wijzen op mogelijkheden voor financiële bijstand. Deze regelingen kunnen regionaal verschillen. Een overzicht van hulporganisaties staat op de website van het LICG:

<https://www.licg.nl/dierenhulp-voor-minima/#dierenhulp-voor-minima-adressen>

Hoe ver gaat de verantwoordelijkheid van de dierenarts?

Als dierenarts werk je in een vrij beroep, dat wil zeggen op eigen verantwoordelijkheid en professioneel onafhankelijk. Je houdt daarbij nadrukkelijk rekening met het belang van het dier. Maar de eigenaar is uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het welzijn van het dier. Als dierenarts luister je en adviseer je diereigenaren. Bij een besluit een dier te euthanaseren ontstaan makkelijk ethische dilemma's. Omdat de eigenaar soms tijd nodig heeft om een keuze te maken, is het advies om tijdig het gesprek aan te gaan. Wanneer de eigenaar een euthanasie-advies niet wil opvolgen kun je proberen een diereigenaar te overtuigen maar je kunt hem of haar niet dwingen. Dierenmishandeling moet je melden bij de bevoegde instanties. Bespreek dit bij twijfel met collega's of de beroepsorganisatie. Het is belangrijk dit soort zaken vast te leggen in het patiëntendossier.